

VOORBLAD

Voorstel aan de Raad

Zaaknummer: Z/24/084193
Datum collegebesluit: Dinsdag 19 augustus 2025
Datum commissievergadering: Dinsdag 9 september 2025
Datum raadsvergadering: Dinsdag 23 september 2025

Soort Voorstel: Adviesnota
Onderwerp: Economische Visie Wassenaar 2025
Portefeuillehouder: Wethouder Van Doeveren
Programma:

Kernboodschap: Ondernemers dragen bij aan levendig Wassenaar en voorzieningen waar we niet zonder kunnen zoals winkels, evenementen en mkb-diensten zoals de loodgieter of de hovenier. Wassenaar kent veel kleine en ook een aantal grote bedrijven, die met ruim 10.700 banen, veel toevoegen. Het gemeentebestuur hecht grote waarde aan sterk lokaal verbonden ondernemerschap voor een levendig Wassenaar. Daarom geeft deze economische visie antwoord op de belangrijkste vragen van onze ondernemers; meer ruimte voor ondernemers die klem zitten en betere dienstverlening bij de grote opgaven als verduurzaming, digitalisering en cybercriminaliteit, bereikbaarheid en opleiden en leven lang ontwikkelen van medewerkers. We doen dat niet alleen voor de ondernemers zelf, maar vooral voor heel Wassenaar, voor nu en de toekomst.

Bijlagen: Ja
Bijlage 1. Economische Visie Wassenaar 2025
Bijlage 2. Ruimtelijke Verkenning
Bijlage 3. Onderzoek Toekomst Weekmarkt Wassenaar
Bijlage 4. Participatieverslag Economische Visie Wassenaar 2025

Stukken ter inzage: Nee

Indien dit vertrouwelijke
stukken zijn of
persoonsgegevens bevatten

Beslispunten: 1. De Economische Visie Wassenaar 2025 met daarin zes benoemde ambities vast te stellen zodat alle ondernemers in Wassenaar duidelijkheid en perspectief hebben.

Relatie met:

☐ Agendapunt:

☒ Toezegging:

655 - Portefeuillehouder Van Doeveren zegt toe: -ook inwoners te betrekken bij de visie;

656 - Besluitvorming over de uiteindelijke visie is aan de raad.

657 - Portefeuillehouder Van Doeveren zegt toe in de definitieve visie de volgende punten/onderwerpen op te nemen:

- Duidelijkheid te geven over de rol van de gemeente; door ondernemers aangedragen knelpunten (bijv. bereikbaarheid) te benoemen;
- De context te schetsen m.b.t. verduurzaming, energie en bereikbaarheid;
- Een passage opgenomen over de stand van zaken regionaal werkcentrum en wat dit betekent voor de visie.

Amendement/motie:

☐ Schriftelijke vragen:

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp

Economische Visie Wassenaar 2025

Inleiding

In het coalitieakkoord 'Samen voor Wassenaar; koersvast, open en betrokken' is een nieuwe Economische Visie aangekondigd. Daarvoor is de Startnotitie Visie Economie opgesteld die op 4 juni 2024 door de gemeenteraad is vastgesteld. In deze Startnotitie zijn de kaders voor de economische visie 2025 meegegeven, namelijk:

1. *Het versterken van het ondernemerschap*
2. *Het bieden van perspectief voor lokale bedrijvigheid*
3. *Het versterken van lokale en regionale samenwerkingsverbanden.*

In de startnotitie is een aantal sectoren benoemd te weten de ambulante handel, detailhandel en horeca, bedrijven op bedrijventerreinen, ondernemers in de vrijetijdseconomie, recreatie en ondernemers in het Havengebied. Alle sectoren komen terug in deze visie, zowel richtinggevend voor de toekomst als in concrete acties. Voor het Havengebied is ervoor gekozen om deze locatie mee te nemen in het proces van de omgevingsvisie.

De ondernemersvereniging Ondernemend Wassenaar heeft de gemeente in 2023 opgeroepen om deze Economische visie op te stellen. De belangrijkste reden voor deze oproep was het feit dat er in Wassenaar voor mkb-ondernemers geen kavels zijn om uit te breiden en ondernemers daarom uitwijken naar locaties buiten Wassenaar.

Beoogd effect

De Economische Visie Wassenaar heeft als doel richting te geven aan een toekomstbestendige, lokale economie die past bij het dorpse en groene karakter van Wassenaar. De visie biedt een strategisch kader om bestaande bedrijfslocaties te behouden voor Wassenaar en die kwalitatief te versterken bijvoorbeeld door in 2026 een toekomstplan voor de Van Hallstraat op te leveren, op Maaldrift "beter benutten" nader te onderzoeken en gebiedsgericht projecten "verduurzamen bedrijven en bedrijfslocaties" op te starten. Tegelijkertijd wordt voor het ABF-terrein de procedure tot wijziging van het vigerende omgevingsplan van het ABF-terrein naar een bedrijventerrein gestart zodat er voor Wasseenaars ondernemers een toekomstperspectief is voor hun groei en uitbreiding mogelijk gaat worden. Een noodzakelijke randvoorwaarde van deze ontwikkeling is dat de American School of The Hague, die dit terrein op dit moment gebruikt, de beschikking blijft houden over voldoende sportfaciliteiten.

Lokaal ondernemerschap wordt versterkt door de onderlinge samenwerking te blijven faciliteren, bijvoorbeeld in de vorm van een Bedrijfsinvesteringszone (BIZ) of door het verbinden van Toerisme en Recreatie met het winkelgebied. Leegstand in het winkelgebied willen we beheersbaar houden. We gaan hiervoor de mogelijkheden onderzoeken. De visie schept duidelijkheid over waar de gemeente op inzet, hoe zij ruimte biedt aan ondernemerschap en hoe zij samen met partners werkt aan een vitaal economisch klimaat dat past bij Wassenaar. De visie draagt bij aan 8 van de 17 Sustainable Development Goals (SDG's), te weten:

- SDG 1- Geen armoede
- SDG 4 – Kwaliteitsonderwijs
- SDG 5 – Gendergelijkheid
- SDG 8 – Waardig werk en economische groei
- SDG 9 – Industrie, innovatie en infrastructuur
- SDG 11 – Duurzame steden en gemeenschappen
- SDG 12 – Verantwoorde consumptie en productie
- SDG 13 – Klimaatactie

Argumenten

1.1 Met deze visie wordt antwoord gegeven op de belangrijkste vragen en zorgen die leven bij onze ondernemers zoals het gebrek aan ruimte

De ambitie voor het behouden van ruimte voor bedrijvigheid en het uitbreiden van bedrijvigheid waar mogelijk, geeft ondernemers vertrouwen in het vestigingsklimaat in Wassenaar. Dit vertrouwen hebben zij nodig om te kunnen blijven ondernemen in Wassenaar. Met als resultaat dat werkgelegenheid wordt behouden en dat de lokaalverzorgende dienstverlening in Wassenaar floreert. De uitdagingen voor de detailhandel worden ook aangepakt. Er is aandacht voor (het bestrijden van) leegstand en de samenwerking binnen de gebieden met Recreatie & Toerisme en Horeca wordt versterkt. Wassenaar heeft mooie bedrijven en locaties die veel bezoekers trekken. Een van de opgaven is om meer bedrijven te laten profiteren van deze bezoekers. Er zal daarnaast ingezet worden op lokale en regionale samenwerkingen. De uitvoeringsagenda biedt de gemeente en de ondernemers voldoende handvatten om de komende jaren te werken aan de toekomstbestendigheid van de economie. Dit doen we gebiedsgericht, lokaal en regionaal. We zoeken de samenwerking op met ondernemers en regiopartners. Deze uitvoeringsagenda biedt ruimte voor gezamenlijke uitwerking met partners in Wassenaar en de regio zodat gezamenlijk richting wordt gegeven aan een duurzame en toekomstbestendige economie van Wassenaar.

1.2 Met deze visie wordt uitvoering gegeven aan een actiepunten uit het coalitieakkoord

Zoals opgenomen in het coalitieakkoord is deze visie opgesteld in samenspraak met ondernemers en andere stakeholders. Het behoud en toekomstbestendig maken van de bestaande bedrijventerreinen is het uitgangspunt van deze visie. Daar wordt invulling aan gegeven door de komende jaren aandacht te besteden aan het verduurzamen van bedrijven(terreinen), beter benutten van bedrijventerreinen en het verlengen of opzetten van samenwerking op de bedrijventerreinen. Bij het opstellen van deze visie is samenwerkt met de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH).

1.3 Ondernemers hebben gevraagd om en hebben meegedacht met deze Economische visie

In 2023 heeft Ondernemend Wassenaar de gemeente gevraagd om een Economische visie op te stellen. Enerzijds omdat de vorige visie sinds 2019 niet meer actueel is, anderzijds omdat zij problemen ervaart op het gebied van o.a. verkeer, beperkte ruimte om uit te breiden en zorgen over de verscheidenheid aan bedrijven op de bedrijventerreinen. Tijdens de ondernemersbijeenkomst van 27 januari waren zo'n 55 ondernemers aanwezig. Daarnaast is een projectgroep van zes ondernemers betrokken geweest bij het gehele proces. Bij beoordeling van het conceptrapport is ook Ondernemend Wassenaar en VNO-NCW om een reactie gevraagd.

1.4 De economie en ondernemers dragen bij aan de Sustainable Development Goals zoals duurzaamheid, bestrijding van armoede en ontwikkeling (SDG's)

De economie en ondernemers kunnen een bijdrage leveren aan verschillende Sustainable Development Goals te weten:

- SDG 1 – Geen armoede
Door werkgelegenheid te creëren, ook voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, en eerlijke lonen te betalen, draagt een ondernemer bij aan armoedebestrijding.
- SDG 4 – Kwaliteitsonderwijs
Ondernemers dragen bij aan de kwaliteit van onderwijs door te investeren in opleiding van personeel en stages aan te bieden.
- SDG 5 – Gendergelijkheid
Ondernemers dragen bij aan de gendergelijkheid door in vacatures en bij het aannamebeleid gelijke kansen te bieden aan iedereen en een actief beleid te voeren tegen discriminatie.
- SDG 8 – Waardig werk en economische groei
Ondernemers creëren banen, stimuleren economische ontwikkeling en dragen bij aan werkgelegenheid.
- SDG 9 – Industrie, innovatie en infrastructuur
Ondernemerschap bevordert technologische innovatie, versterkt de concurrentiekracht en stimuleert duurzame infrastructuur.
- SDG 11 – Duurzame steden en gemeenschappen
Lokale ondernemers dragen bij aan vitale en leefbare gemeenschappen door maatschappelijke betrokkenheid, voorzieningen en lokale verankering.
- SDG 12 – Verantwoorde consumptie en productie
Steeds meer ondernemers kiezen voor circulaire bedrijfsmodellen, energiebesparing en duurzame productieketens.
- SDG 13 – Klimaatactie
Door CO2 uitstoot te verminderen, duurzame energie te gebruiken, circulair te werken en klimaatvriendelijke keuzes te maken.

Afhankelijk van de sector kunnen ook de overige SDG 3 - Goede Gezondheid en welzijn, SDG 10- Ongelijkheid verminderen, relevant zijn. Denk hierbij aan bedrijven in de zorg of sport en bedrijven die zich inzetten voor inclusie van kwetsbare groepen of mensen.

Het feit dat ondernemers en hun bedrijven een bijdrage leveren aan in ieder geval 8 van de 17 SDG laat zien dat zij van toegevoegde waarde en van belang zijn voor Wassenaar en de Brede Welvaart in Wassenaar.

Kanttekeningen

1.1 De Economische Visie schept verwachtingen die zorgvuldig moeten worden beheerd

Als de verwachtingen niet worden waargemaakt, kunnen belanghebbenden teleurgesteld en ontevreden raken. Dit kan leiden tot een verlies van vertrouwen in het project of in de gemeente als partner. Ook kan de betrokkenheid afnemen. Door de projecten realistisch en uitvoerbaar te houden voor zowel de gemeente als de ondernemers kunnen deze verwachtingen beheerd worden. Om die reden zijn de acties gefaseerd opgenomen in de uitvoeringsagenda, die veel ruimte biedt voor ondernemers de uitvoering zelf op te pakken. Daarnaast is het van belang om voortvarend met de uitvoeringsagenda aan de slag te gaan.

1.2. Onvoldoende betrokkenheid van belanghebbenden kan uitvoering van de acties en het behalen van de ambities vertragen

Om de ambities zoals die beschreven staan in het uitvoeringsprogramma te bereiken is het van belang hiervoor een goede planning van de acties op te stellen en deze in samenhang met elkaar en andere gemeentelijke projecten te bezien. Het is bijvoorbeeld verstandiger om eerst “beter benutten” van panden verder te verkennen voordat energiebesparende en -opwekkende investeringen worden gedaan. Dit kan door projectmatig te werk te gaan, met duidelijke doelen en integraal te werken, zowel binnen de gemeente als met de ondernemers. De projecten moeten nagenoeg allemaal samen met de ondernemers worden opgepakt en uitgevoerd. Als ondernemers bij de start van een project niet goed betrokken zijn, kan dat een project vertragen of zelfs het resultaat beïnvloeden. Het is daarom van belang dat ondernemers actief betrokken zijn en alle partijen een verantwoordelijkheid nemen.

Uitvoering: Financiën

De Economische Visie Wassenaar 2025 bevat een uitvoeringsagenda voor de komende drie jaar. Voor het project “wijziging vigerende omgevingsplan ABF-terrein Sport naar Bedrijventerrein” is in 2026 een budget van € 35.000 beschikbaar voor het opstellen van de startnotitie. In de startnotitie wordt het voorbereidingskrediet aangevraagd voor de gehele procedure. De € 35.000 voor de startnotitie kan worden gedekt uit het structureel beschikbare begrotingsbudget voor economische zaken en verbindingen. De activiteiten in deze uitvoeringsagenda kunnen binnen de bestaande capaciteit en het (structureel) beschikbaar budget worden uitgevoerd.

Uitvoering: Juridisch kader

Gemeentewet:

- Artikel 108, eerste lid: “De bevoegdheid tot regeling en bestuur inzake de huishouding van de gemeente wordt aan het gemeentebestuur overgelaten.”
- Artikel 160, eerste lid, onder b: Het college is bevoegd om beslissingen van de gemeenteraad voor te bereiden en uit te voeren.
- Artikel 147, tweede lid: De gemeenteraad heeft de algemene verordenende bevoegdheid en stelt de kaders voor het gemeentelijk beleid.
- Artikel 156: De raad kan bevoegdheden delegeren aan het college, maar behoudt de verantwoordelijkheid voor de kaders en de hoofdlijnen van beleid.

Invoering Omgevingswet

Artikel 4.9, lid 1, van de Invoeringswet Omgevingswet, bepaalt dat de gemeente uiterlijk op 1 januari 2027 een omgevingsvisie moet hebben. De hoofdzaken van het te voeren beleid in een gemeentelijke structuurvisie (artikel 2.1, lid 1, Wro) blijven gelden totdat een gemeentelijke omgevingsvisie van kracht is. Dit volgt uit artikel 4.9, lid 3, van de Invoeringswet Omgevingswet. Het opstellen van een Economische Visie is geen wettelijke verplichting. De Economische Visie kent geen beleidswijzigingen.

Uitvoering: Communicatie, Bekenmaking en Inwonersparticipatie

Bij het opstellen van deze Economische Visie is Ondernemend Wassenaar, BIZ Maaldrift, BIZ Centrum, VNO-NCW, de ondernemers van Wassenaar, Provincie Zuid-Holland en de MRDH betrokken. Inwoners, anders dan de ondernemers die ook vaak inwoner zijn, zijn in deze fase nog niet betrokken, zij worden in de volgende fase betrokken, bij de uitvoering van de verschillende projecten voorkomend uit de uitvoeringsagenda.

Op maandag 27 januari 2025 is er een ondernemersavond georganiseerd. Daarna zijn er diverse gesprekken geweest met individuele ondernemers, met de projectgroep van ondernemers en met het bestuur van Ondernemend Wassenaar. Ook zijn er veel werkbezoeken afgelegd door de portefeuillehouder economie aan diverse soorten bedrijven. Ze hebben hun input kunnen leveren en daar waar mogelijk is deze opgenomen in de Economische Visie. Meer informatie over het participatietraject is opgenomen in het participatieverslag, bijlage 4.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. A.P.A. Oostermeijer,
loco-gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester